

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Roučky a soudců JUDr. Petra Kuchynky a Mgr. Jaroslava Škopka v právní věci **žalobce: O.V.**, proti **žalovanému: Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Plzeň, Škroupova 18, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2014, čj. DSH/11070/14,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

[I] Vymezení věci

Žalobou ze dne 13. 10. 2014, Krajskému soudu v Plzni (dále též jen „soud“) doručenou osobně dne 15. 10. 2014, ve znění doplnění žaloby ze dne 15. 10. 2014, doručenému soudu dne 21. 10. 2014, brojil žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2014, čj. DSH/11070/14 (dále též jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Rokycany (dále též jen „*prvoinstanční správní orgán*“) ze dne 23. 5. 2014, čj. MeRo/8204/OD/13 Špi (dále též jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“).

Prvoinstančním rozhodnutím bylo dle § 123f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, rozhodnuto tak, že podané námitky proti záznamu

bodů za přestupek ze dne 21. 5. 2013 dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb. PČR Rokycany 3 body (nepřipoután bezpečnostními pásy) se zamítají jako neodůvodněné a provedený záznam ke dni 21. 5. 2013 se potvrzuje.

Bodové hodnocení řidičů je upraveno v § 123a až 123f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*zákon o silničním provozu*“ nebo „*zákon č. 361/2000 Sb.*“).

Správní řízení je upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „*správní řád*“).

[III] Žaloba

Žalobce v žalobě požádal o přezkoumání zákonnosti rozhodnutí, neboť rozhodnutím byly porušeny tyto předpisy – § 20 odst. 1, § 84 odst. 1 písm. a) a § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, čl. 37 odst. 1 Ústavního řádu, Listina základních práv a svobod, hlava I, čl. 2 odst. 2, hlava 5, čl. 37 odst. 3, § 14 odst. 1 správního řádu, § 2 odst. 2 správního řádu, naplněn § 77 odst. 2 správního řádu.

Důvody podání žaloby popsal žalobce následovně. Řízení řešilo údajný přestupek žalobce v dopravě dne 21. 5. 2013. Zákon o přestupcích v § 20 uvádí: Přestupek lze projednat do 1 roku od jeho spáchání, pak je přestupek promlčen a nelze jej již projednat. Pokud by k projednání přestupku během 1 roku nedošlo, nelze za takový přestupek uložit sankci a pohlíží se na něj, jako by nebyl spáchán. Zákonné ustanovení nebylo v tomto případě naplněno.

Žalobce dále tvrdil, že přestupek dne 21. 5. 2013 nespáchal. Údajný přestupek byl doložen záznamem Policie ČR z místa silniční kontroly, který žalobce parafoval. Jiný důkaz o spáchání přestupku správní orgán nemá. Správní orgán určil, že podpis je doznáním přestupku, a v rozhodnutí uvedl: „Pokutový blok, čili pravomocné rozhodnutí o přestupku, je v tomto případě důkazem s nejvyšší právní silou.“ Správní orgán neuvedl, že základním předpokladem je skutečné spáchání a nezpochybnitelné prokázání přestupku.

V žalobcově případě podpis není „doznání“. Již dříve žalobce upozornil, že podpis záznamu nebylo jeho svobodné rozhodnutí, byl k němu donucen chováním příslušníka policie. V okamžiku, kdy byl správní orgán s tímto seznámen, měl postup policie přešetřit a vyžádat si dostatečný důkaz spáchání přestupku. Podpis pokutového bloku považuje žalobce v tomto případě za druhořadý, prioritní mělo být zjištění, zda byl pokutový blok získán náležitým způsobem. Správní orgány o tomto nemohly mít jistotu, přesto jim to nebránilo v dalším řízení. Vědomě vycházely z nedostatečného důkazu, minimálně o něm musely mít pochybnosti.

Za nepřijatelný argument správního orgánu žalobce považoval větu ve znění „správní orgán není oprávněn přezkoumávat správnost a zákonnost aktů orgánů veřejné moci,

na základě kterých byl záznam proveden, neboť na tyto akty je třeba nahlížet jako na správné a zákonné“ (prvoinstanční rozhodnutí ze dne 23. 5. 2014, věta ze strany 3).

Správní orgán tím sděluje, že i kdyby policie jednala protiprávně, na postup se musí nahlížet jako na zákonný, neboť tak jednala policie. Sám podle toho jednal. Je neskutečné, co správní orgán použil a prezentuje jako právní postup. Zadává možnost použít § 78 odst. 1 správního řádu pro nezákonnost. Žalobce toto považuje za diskriminaci, správní orgán neoprávněně poskytuje výhodu určité skupině. Dále je třeba si uvědomit důsledky této věty, kterou správní orgán považuje za normu. Postup podle takto pokriveného výkladu práva je nepřípustný. Není vyloučeno, že správní orgán už podle tohoto výkladu postupoval a bude postupovat. Jasné porušení LZPS, hlava 5, čl. 37 odst. 3.

Žalobce zastává názor, že „tvůrce“ této myšlenky, stejně jako ten, kdo ji akceptoval, nesplňují podmínky práce ve správním orgánu a vylučuje to jejich schopnost účastnit se rozhodovacího procesu. Toto smýšlení nepatří do státní správy, patří minulosti. Je to i jistý podnět soudu. Vadné posouzení a argumentace ovlivnila všechna další rozhodování správního orgánu, který zneužil správní uvážení, překročil svoji rozhodovací pravomoc rozhodnutím, že policie nepochybně jednala správně. Zásada zákazu zneužití pravomoci, resp. zneužití správního uvážení, je obsažena v § 2 odst. 2 správního řádu. Správní orgány mohou podle tohoto ustanovení uplatňovat svou pravomoc pouze k účelům, k nimž jim byla zákonem svěřena, a v rozsahu, v jakém jim byla svěřena. Tato zásada vyplývá ze zásady vázanosti správních orgánů právním řádem.

Proti postupu správního orgánu, který určil podpis doznáním, staví žalobce náleze Ústavního soudu ČR ve znění „toliko doznání obviněného nemůže dost dobře obstát jako řádný procesní podklad, nezbavuje to správní orgán povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti“. Nález ÚS sděluje, že jen doznání není dostatečný důkaz a v případě žalobce bez dalšího důkazu pokutový blok jako důkaz neobstojí. Nebylo vedeno šetření za účelem zjištění skutečného stavu věci. Správní orgány jsou vázány verdiktem vyšší soudní instance, náleze Ústavního soudu ČR jako nejvyšší právní autority měly zohlednit a respektovat. Zásada „in dubio pro reo“, která zakládá povinnost provinění prokázat, byla porušena, policie provinění neprokázala a nejsou podklady, že to správní orgán vyžadoval a považoval za nutné. Z podstaty věci tak nebyla splněna základní podmínka pro obvinění žalobce. Z uvedeného plyne, že pokutový blok ze dne 21. 5. 2013, který nemá bez dalšího žádnou důkazní a právní hodnotu, neměl být použit už ani pro odečet bodů a veškerá následná řízení. Z tohoto důvodu jsou úkony konané na základě tohoto pokutového bloku neplatné, řízení nemělo být bez ověření bloku zahájeno.

Zavedená praxe Policie ČR, kdy policie vyžaduje při silničních kontrolách podpis dokladu o přestupku, odporuje i principu „Nemo tenetur se ipsum accusare“, která je jednou ze základních právních zásad. To znamená, že nikdo není povinen obviňovat sám sebe. Ze zásady presumpce neviny plyne zásada „in dubio pro reo“, zakládající přinejmenším povinnost orgánů činných v trestním řízení dokazovat vinu obviněného. A contrario pak z této povinnosti vyplývá neexistence povinnosti samotného obviněného se usvědčovat jakýmkoliv způsobem. Obviněný nesmí být donucen nejen k výpovědi, ale ani k jinému aktivnímu jednání, jímž by přispíval k obstarání důkazů proti sobě.

Vyžadování podpisu záznamu o přestupku je nutno za takové jednání považovat. Jestliže už byl důkaz tímto způsobem získán, bylo to v rozporu s právem a nemůže být platný. Pokud policie nemá žádné jiné důkazy o přestupku, nesmí požadovat podpis dokladu, který následně použije pro obvinění. Požadavek podepsání záznamu o přestupku zároveň nutí k součinnosti, požaduje, aby obviněný poskytl důkaz proti sobě, zadává impuls k sebeobvinění. Policie měla nejdříve předložit důkaz porušení pravidel, následně vyžadovat podpis. Princip zákazu sebeobviňování je v našem ústavním řádu zakotven v čl. 37 odst. 1 a dále vyplývá i z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vztahující se k čl. 6 Úmluvy.

Postavení mezinárodních smluv v právním řádu a jejich závaznost pro orgány veřejné moci i pro subjekty práva vyplývá z čl. 10 Ústavy ČR (euronovela Ústavy č. 395/2001 Sb.). Podle tohoto článku Ústavy platí jednak to, že vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu a dále to, že stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva. Tedy právní normy, které musí správní orgány respektovat a které jsou ostatním právním normám nadřazené.

Ze zásady rovnosti stran se podpis pokutového bloku dá vyložit jako důkaz nesprávného postupu policie. Když přestupek není schopna doložit, vyžadovala podpis pokutového bloku neoprávněně. Žalobce požadoval použít při hodnocení postupu policie stejná kritéria, jako byla uplatněna proti jeho osobě; v řízení jsou si dle žalobce rovni. Vzniká otázka, jak tento postup policie hodnotit.

Správní orgán označil žalobcův podpis na záznamu o silniční kontrole jako potvrzení přestupku. Stejný podpis se stejnou právní silou je i v odvolání a dalších dokladech, kde žalobce stvrdil, že přestupku se nedopustil. Dvě diametrálně odlišná vyhodnocení stejné události, signované jednou osobou, nemůže správní orgán posuzovat tak, že jednou podpis uzná za právoplatný, podruhé nikoliv. Musí vycházet z presumpce nevinny. I to je porušení právních zásad.

V rozhodnutí Městského úřadu Rokycany, odbor dopravy, s datem 23. 5. 2014 (dva dny po promlčecí lhůtě) bylo uvedeno: „Správní orgán neměl při evidenci přestupku pochyb, že jste zmíněný přestupek spáchal“. Časový údaj „při evidenci“ dokazuje, že před tím nebylo vedeno žádné šetření, které by prokázalo, že přestupek byl skutečně spáchán a opravňovalo to správní orgán k zápisu. Zmíněný výrok správního orgánu je v příkrém rozporu se skutečným stavem věci, zejména při absenci jiných důkazů. Když ÚS ČR stanovil, že pouze doznání je nedostatečný důkaz, správní orgán musí tento názor akceptovat. Bez důkazů správní orgán rozhodl, tedy protiprávně, že žalobce přestupek spáchal, a správní orgán nepovažoval za nutné cokoli přezkoumávat. Nejvyšší správní soud určil, že „je nutno uplatňovat zásadu, která správnímu orgánu velí činit vše potřebné k řádnému zjištění skutkového stavu, a to bez ohledu na míru procesní aktivity či naopak procesní lhostejnosti účastníka řízení.“ Zadáni nebylo respektováno za současné absence podkladů prokazujících spáchání přestupku.

Ve stejném dokladu se rovněž uvádí, že bylo vyhověno žalobcově návrhu, aby se jednání zúčastnila i policejní hlídka, která kontrolu prováděla. Žalobcův záměr byl, aby si

správní orgán vyžádal na schůzce další důkazy o jeho přestupku, a to přesto, že správní orgán tak měl učinit již dříve i bez impulsu žalobce. K jednání se dostavili dva příslušníci policie. Na stanovišti, kde se kontrola prováděla, byl však pouze jeden z příslušníků. Na to žalobce upozornil hned na začátku jednání. Příslušník, který u kontroly nebyl, měl být správním orgánem z jednání vyloučen ve smyslu § 14 odst. 1 správního řádu, kde je uvedeno, že „každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen „úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit“.

Policista z jednání vyloučen nebyl, byl tak porušen zákon. Žalobce byl přesvědčen, že další příslušník se jednání zúčastnil jen pro zvýšení nátlaku na jeho osobu při jednání a možnou manipulaci s jeho osobou. Schůzku přestal žalobce považovat za účelnou, objektivní a rezignoval na ni, nejednalo se. Odmítl sdělení, že s přestupkem a uloženou pokutou touto hlídkou souhlasil (jak mohl žalobce souhlasit s přestupkem), a nic nenamítal. Postup správního orgánu byl dle žalobce opět v rozporu s čl. 37 odst. 1 ústavního řádu. Podpis považoval žalobce jen za důkaz účasti. Správní orgány si stále nepřipouštěly, že mají důkazní povinnost a že nijak nekonalý v zájmu skutečného zjištění stavu věci.

V prvoinstančním rozhodnutí ze dne 23. 5. 2014 správní orgán sdělil: „Rozhodně správnímu orgánu nepřísluší zkoumat práci policie.“ Žalobce má za to, že má stejná práva jako policie, má právo požadovat přešetření postupu a nemusí ho zajímat, komu tato povinnost přísluší. Právo na spravedlivý proces mu zaručují zákony ČR, čl. 36 odst. 1 LZPS. Správní orgán jeho právo zamítl, nemohl zaručit, že policie konala správně, a neměl tak dostatek podkladů pro své rozhodnutí.

Žalobce požadoval, aby v řízení před soudem správní orgán doložil, že policie si podpis pokutového bloku vyžádala na základě skutečného porušení pravidel. Z tohoto porušení zákona plynou i další (zde žalobce upozornil na svůj dopis ze dne 22. 5. 2014), rok po údajném spáchání přestupku. Žalobce sdělil správnímu orgánu splnění podmínky pro odečet bodů z bodového hodnocení řidiče, více jak 1 rok bez bodovaného přestupku (§ 123e odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb.). Zákon nestanoví žádná další omezení pro odečet bodů. Přesto si správní orgány vytvořily svůj vlastní výklad opět v rozporu s § 2 odst. 2 správního řádu. Podmínka pro odečet bodů byla naplněna 8. 2. 2014, rok po předcházejícím přestupku, to ale bylo možno až po rozhodnutí o domnělém přestupku z 21. 5. 2013. Vykonatelnost tak byla možná až 21. 5. 2014, kdy bylo možno přestupek (domnělý) považovat za promlčený (§ 20 přestupkového zákona).

Dle § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu řidiči, kterému nebyla ode dne uložení pokuty v blokovém řízení nebo nabytí právní moci rozhodnutí, na jehož základě mu byl v registru řidičů zaznamenán naposled stanovený počet bodů, pravomocně uložena sankce za přestupek nebo trest za trestný čin, spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení, a) po dobu 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou 4 body z celkového počtu dosažených bodů.

Podmínka byla bezpochyby splněna, žádnou další podmínku zákon pro odečet bodů neuvádí. To ale správní orgán odmítl a stále postupoval bez ohledu na § 20 zákona o přestupcích. O údajném přestupku z 21. 5. 2013 během doby stanovené zákonem nerozhodl. Měl konat, jak nařizuje zákon, a nekonal. Vzniklo právní vakuum, kdy dle výkladu správních orgánů v případě spáchání přestupku nelze body přičíst, ale ani po splnění podmínek, odečíst. Situace trvá od 22. 5. 2014 do současnosti – 5 měsíců.

Správní orgán vyvolal kolizi se zákonem, byl naplněn § 77 odst. 2 správního řádu - nicotnost rozhodnutí. Správní orgány jsou při výkonu svých pravomocí vázány jak zákony stanoveným rozsahem, tak i jejich účelem (smyslem, cílem). Správní orgány si nemohou výkladem právních předpisů rozšiřovat své kompetence a jednat a rozhodovat ve věcech, které jim podle zákona nepřísluší. I v soudnictví platí (§ 78 odst. 1 soudního řádu správního), že soud zruší pro nezákonnost rozhodnutí, které bylo napadeno správní žalobou, i tehdy, zjistí-li, že správní orgán překročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej zneužil.

Ustanovení § 2 odst. 1 správního řádu obsahuje zásadu zákonnosti, resp. právnosti výkonu veřejné správy. Pro správní orgány obecně platí, že jsou ve své činnosti vázány celým právním řádem, tzn. všemi právními předpisy, které jsou součástí právního řádu, počínaje ústavními zákony a konče právními předpisy územních samosprávních celků. Správní orgány nemají tvořit vlastní „zákony“, měly by respektovat zákonnost, zejména na vyšším stupni, kde žalobce neočekával takovou řadu chyb. Správní orgán neplnil funkci, kterou má ze zákona určenu, dělal obhájce policii, což mu nepřísluší. Nerespektuje presumpci nevinný, v jeho pojetí zákona je každý řidič vinný, „už jak se ráno vzbudí.“

Na okraj všeho žalobce uvedl, že příslušníci policie používají i „sofistikované“ způsoby nátlaku, proti kterým se kontrolovaná osoba v případě nekorektního a nesprávného postupu nemůže bránit. Jsou případy, kdy možnost odmítnutí podepsat záznam o kontrole je jenom teoretická. Náhodný, ale usvědčující záznam z kamerového systému, který nedávno byl i v médiích a zaznamenává příslušníky policie, jak autem srazí motorkáře, do kterého nakonec kopou a používají chvaty na lámání vazů, je výjimkou. Na příkladu chci jenom poukázat, že ne vždy policie jedná tak, jak má, a jak sděluje správní orgán.

Žalobci nebylo umožněno právní vzdělání, ale domníval se, že při řešení případu byl porušen zákon a patrně došlo i k zneužití pravomoci úřední osoby.

[III] Vyjádření žalovaného

Žalovaný se k žalobcově žalobě vyjádřil v podání ze dne 18. 2. 2015, v němž navrhl zamítnutí žaloby. K tvrzením žalobce, že přestupek dne 21. 5. 2013 nespáchal, a skutečnost, že pokutový blok parafoval, není důkazem o tom, že se přestupek skutečně stal, žalovaný sdělil, že na pokutovém bloku byla ztotožněna osoba přestupce, jehož totožnost byla ověřena podle občanského průkazu. Pokutový blok dále obsahoval popis přestupku, slovní i zákonné označení spáchaného přestupku a bylo z něj zcela jasně zřejmé, že žalobce porušil ustanovení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o provozu na pozemních komunikacích, jelikož nebyl za jízdy připoután bezpečnostním pásem, čímž se dopustil přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1

písm. k) téhož zákona. Ve spodní části pokutového bloku se pod číslem 9 nachází kolonka „souhlasím s projednáním přestupku v blokovém řízení, potvrzuji, že údaje uvedené v obou částech souhlasí a potvrzuji převzetí části A bloku dne ...“, zde je doplněno datum přestupku 21. 5. 2013 a podpis žalobce. Z uvedeného žalovaný dovodil, že žalobce věděl, že spáchal předmětný přestupek a dokonce se spácháním tohoto přestupku souhlasil, což potvrdil svým podpisem. Pokud by tomu tak nebylo, žalobce by neměl jediný důvod pokutový blok podepsat. Podpisem na pokutovém bloku přestupce stvrdil skutečnost, že souhlasí se spácháním přestupku, který je mu kladen za vinu. Podpis přestupce je obligatorní náležitostí na pokutovém bloku a bez tohoto podpisu by nemohlo blokové řízení proběhnout. Žalovaný zde odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu v rozsudku č.j. 8 As 68/2010-81 ze dne 29.12. 2010, z něhož se podává, že „okamžik vydání rozhodnutí v blokovém řízení a s ním v jedno spadající okamžik nabytí právní moci tohoto rozhodnutí musí být závislý na jednoznačném časovém určení a musí být ve všech případech určován identickým způsobem. Takovým okamžikem je podle Nejvyššího správního soudu okamžik podpisu pokutového bloku, resp. bloku na pokutu na místě nezaplacenou obviněným z přestupku. Teprve tímto podpisem stvrzuje obviněný svůj souhlas se spolehlivým zjištěním přestupku a s jeho projednáním v blokovém řízení, tedy jednoznačně potvrzuje naplnění podmínek blokového řízení stanovených v § 84 zákona o přestupcích. Nabytí právní moci rozhodnutí o uložení blokové pokuty nelze činit závislým na časově tak obtížně uchopitelném okamžiku, jako je ústní souhlas obviněného z přestupku, obzvláště za situace, kdy jde ve většině případů de facto o pouhé vyjádření souhlasu s navrhovanou výší blokové pokuty (...)“. Z uvedeného vyplývá, že podepsaný a řádně vyplněná pokutový blok je důkazem o tom, že se přestupek skutečně stal a byl projednán.

K dalšímu tvrzení odvolatele, že správní orgán, který zaznamenává body do bodového hodnocení řidiče, nahlíží na postup Policie ČR jako na zákonný, i kdyby jednala protiprávně, žalovaný uvedl, že taková skutečnost v rozhodnutí správního orgánu I. stupně, ani odvolacího správního orgánu uvedena není. Jak správní orgán I. stupně, tak odvolací správní orgán se při rozhodování v námitkovém řízení zaměřuje zejména na pokutový blok, který je v tomto případě meritorním rozhodnutím ve věci, resp. na jeho způsobilost, k tomu, zda na základě údajů na něm uvedených, lze zaznamenat body do bodového hodnocení řidiče. Toto rozhodnutí ve věci přestupku ze dne 21. 5. 2013 nebylo v průběhu správního řízení změněno ani zrušeno a pokutový blok byl způsobilý, co se týká zaznamenaných údajů k tomu, aby na jeho základě byly zaznamenány body do bodového hodnocení žalobce. Zde odkázal žalovaný na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24.6. 2009, č.j. 52 Ca 10/2009-78, kde bylo výslovně uvedeno, že „správní orgán v řízení o námitkách zásadně nepřezkoumává správnost a zákonnost aktů orgánů veřejné moci, na základě kterých byl záznam proveden, neboť na tyto akty je třeba nahlížet jako na platné a zákonné, a to až do okamžiku, než je příslušný orgán veřejné moci prohlásí za nezákonné a zruší je.

Ve věci odečtu bodů po uplynutí 12 po sobě jdoucích měsíců žalovaný vysvětlil, že v daném případě nelze žalobci vyhovět, neboť opravu záznamu bodů ve smyslu § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu nelze dle platné legislativy při dosažení max. počtu 12 bodů v bodovém hodnocení řidiče provést, neboť po dosažení max. hranice 12 bodů vždy nastupuje represivní složka zákona (nejsou-li námitky shledány důvodnými). Tomuto závěru přisvědčila též rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 23/2010 a 5 As 123/2011,

na která se odvolací správní orgán plně odkázal, stejně jako důvodová zpráva k zákonu č. 411/2005, kterým byl zaveden bodový systém.

[IV] Posouzení věci krajským soudem

Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).

Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního věty první soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.

Prvoinstančním rozhodnutím bylo dle § 123f odst. 3 zákona o silničním provozu rozhodnuto tak, že podané námitky proti záznamu bodů za přestupek ze dne 21. 5. 2013 dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb. PČR Rokycany 3 body (nepřipoután bezpečnostními pásy) se zamítají jako neodůvodněné a provedený záznam ke dni 21. 5. 2013 se potvrzuje.

Podle § 123f odst. 1 zákona o silničním provozu, nesouhlasí-li řidič s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, může podat proti provedení záznamu písemně námitky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k provádění záznamu.

Podle § 123f odst. 3 zákona o silničním provozu, shledá-li příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností námitky řidiče neodůvodněné, rozhodnutím námitky zamítne a provedený záznam potvrdí.

Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Soud při svém rozhodování vycházel z obsahu správního spisu, s nímž pracovaly i správní orgány obou stupňů. Jejich závěry pak soud hodnotil jako legální.

Žalobce činil v rámci správního řízení sporným přestupek ze dne 21. 5. 2013, kterého se podle svých slov nedopustil. Podpis na pokutovém bloku žalobce nezpochybnil, avšak tvrdil, že byl k podpisu donucen. Zároveň tvrdil, že podpis není jeho doznáním.

Významným pro posouzení věci jsou názory prezentované v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, čj. 6 As 67/2013 – 16 (toto i další zde zmíněná rozhodnutí NSS jsou k dispozici na www.nssoud.cz). Kasační soud v něm mj. uvedl: „(...) [23] Nejvyšší správní soud podotýká, že v mezidobí se k problematice rozhodnutí vydávaných v blokovém řízení komplexně vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 12. března 2013 č. j. 1 As 21/2010-65, ve světle jehož závěrů nemůže právní názor krajského soudu obstát.“

[24] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v citovaném usnesení č. j. 1 As 21/2010-65 potvrdil ustálenou judikaturu správních soudů, dle které je **blokové řízení o přestupku specifickým druhem správního řízení, jehož výsledkem je vydání rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Tímto rozhodnutím je pokutový blok, kterým se blokové řízení končí.** Podle § 84 odst. 1 a 2 zákona o přestupcích „přestupek lze projednat uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu (§ 13 odst. 2) zaplatit. Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat.“. Podle § 85 odst. 3 a 4 zákona o přestupcích „nemůže-li pachatel přestupku zaplatit pokutu na místě, vydá se mu blok na pokutu na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení pokuty, o lhůtě její splatnosti a o následcích nezaplacení pokuty. Převzetí tohoto bloku pachatel přestupku potvrdí. ... Na pokutových blocích vyznačí, komu, kdy a za jaký přestupek byla pokuta v blokovém řízení uložena.“. V § 84 odst. 1 zákona o přestupcích jsou tedy zakotveny tři podmínky pro uložení pokuty v blokovém řízení spočívající ve spolehlivém zjištění přestupku, nedostatečnosti vyřízení domluvou a v ochotě obviněného z přestupku pokutu zaplatit. (...) **Povaha blokového řízení tedy vylučuje, aby osoba, která udělila souhlas s projednáním přestupku v blokovém řízení, následně zpochybňovala závěry učiněné v tomto řízení** (srov. odstavce 30–32 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 21/2010-65). **Po potvrzení o převzetí pokutového bloku obviněným z přestupku a po oznámení o uložení pokuty v blokovém řízení za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu již orgány oprávněné ukládat a vybírat pokuty v blokovém řízení nevyhledávají žádné důkazní prostředky a neprovádějí dokazování za účelem posouzení skutkového a právního stavu věci.** (srov. odstavce 27 a 28 usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 21/2010-65). Zrušení pravomocného pokutového bloku prostřednictvím obnovy řízení na žádost dle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu se lze domáhat pouze za podmínky, kdy je zpochybňován samotný souhlas s projednáním daného skutku v blokovém řízení, jenž je podmínkou sine qua non, neboť jinak nelze vycházet z teze, že obviněný z přestupku akceptoval skutková zjištění a z nich vyplývající právní kvalifikaci přestupku v blokovém řízení, vzdal se běžného správního řízení a zároveň možnosti závěry učiněné v blokovém řízení později zpochybňovat v řízení odvolacím.

[26] **Z citovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu tedy plyne zásada nezměnitelnosti a nezpochybnitelnosti pokutového bloku jako pravomocného správního rozhodnutí sui generis.** (...) **Pokud měl žalobce jakékoli pochybnosti během projednání obou přestupků na místě, popř. v rozhodné době skutečně disponoval lékařským potvrzením, neměl projevit souhlas s blokovým řízením a údají zaznamenanými v pokutovém bloku a měl využít svého práva na zahájení běžného řízení o přestupcích.**

[27] Jestliže nyní žalobce nesouhlasí se skutkovými závěry a právním posouzením obsaženým v pokutových blocích a dovolává se jejich změny v důsledku dodatečného doložení důkazů, nelze tyto skutečnosti úspěšně uplatňovat v řízení o námitkách s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, neboť směřují proti pravomocným rozhodnutím vydaným jiným (přestupkovým) orgánem v jiném (blokovém) řízení; tato dodatečná tvrzení by bylo lze uplatnit toliko v opravných prostředcích směřovaných přímo proti rozhodnutím vydaným v blokovém řízení, jakkoli je tato možnost z povahy rozhodování v blokovém řízení velmi limitovaná. Tak jako tak, orgánu příslušnému k řízení o námitkách proti záznamu bodů

do registru řidičů nepřísluší přezkum skutkového stavu a právní kvalifikace rozhodnutí vydaného v blokovém řízení či jeho případná změna. V tomto řízení již nelze ani dodatečně prokazovat, event. vyvracet existenci a pravost lékařského potvrzení v době spáchání přestupku.

[28] Do svého případného odklizení (srov. § 123e odst. 2 zákona o silničním provozu) jsou tedy řádně vyplněné pokutové bloky v právní moci a svědčí jim presumpce správnosti a zůstávají rozhodným podkladem pro zápis bodů do registru řidičů ve smyslu § 123a a násl. zákona o silničním provozu. (...)

Krajský soud v Plzni je přesvědčen, že citované závěry jsou plně aplikovatelné i na věc vedenou jím pod sp.zn. 57 A 111/2014.

Správní orgány si pro řízení vyžádaly a měly k dispozici pokutový blok série FD/2013, číslo bloku D 0147431 k přestupku ze dne 21. 5. 2013. Stran specifikace spáchaného přestupku je blok hodnověrným podkladem. Na bloku série FD/2013, č. D 0147431 je v rubrice „Přestupkové jednání - doba, místo a popis“ uvedeno (vedle místa a času přestupku): § 6/1a 361/2000 Sb. neužití bezp. pásu.

Krajský soud je toho názoru, že správní orgány měly v daném případě postaveno na jisto, že údaje uvedené v oznámení policie o uložení pokuty v blokovém řízení za přestupek odpovídají skutečností uvedeným v pravomocném rozhodnutí ve formě pokutového bloku, na jejichž podkladě byly body zaznamenány. Skutek byl s žalobcem projednán v blokovém řízení a řízení bylo pravomocně ukončeno řádně a úplně vyplněným pokutovým blokem. Žalobce pokutu za přestupkové jednání uhradil, pokutový blok převzal a vše stvrdil svým podpisem. Oznámení o uložení pokuty v blokovém řízení obsahovalo popis přestupku dle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu v důsledku porušení povinnosti dle § 6 odst. 1 písm. a) silničního zákona. Tytéž údaje obsahoval rovněž žalobcem podepsaný pokutový blok.

Žalobcova argumentace o donucení k podpisu pokutového bloku ustala pouze v rovině jeho tvrzení, nic, co je obsahem správního spisu, takovou skutečnost neprokazuje. Součástí správního spisu je protokol o ústním jednání ze dne 23. 10. 2013, sp. zn. MeRo/8204/OD/13 Špi, podle kterého se v uvedený den dostavil žalobce k ústnímu jednání. Během něj mělo dojít ke konfrontaci s policejní hlídkou, která řešila žalobcem zpochybňovaný přestupek. První z hlídky, Bc. M.Š., do protokolu uvedl, že si k uvedenému přestupku nevybavuje bližší informace, když při řešení přestupku postupoval v souladu s právními předpisy. Prap. J.F. pak s kolegou souhlasil a nic dalšího k věci neuvedl. Za významné soud považuje konstatování uvedené v protokolu, totiž že žalobce po konfrontaci s policejní hlídkou uznal své pochybení a správnost pokutového bloku č. D 0147431. Žalobce protokol podepsal. Za těchto okolností pak soud vnímá žalobní tvrzení o tom, že žalobce na jednání konané před správním orgánem dne 23. 10. 2013 rezignoval a též že přestupek nespáchal, za účelové. Žalobce měl jistě možnost na místě uvést své výhrady jak k počtu policistů, tak ke způsobu, jakým bylo ústní jednání vedeno. Nic takového neučinil, naopak, protokol bez výhrad podepsal. Jeho následná tvrzení o tom, že účast dalšího z policistů měla „zvýšit nátlak na jeho osobu“ proto soud považuje za nepodložená a nepatřičná. Rovněž aplikace § 14 odst. 1 správního řádu („Každá

osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen "úřední osoba"), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.") na uvedené ústní jednání nedopadá v rozsahu, v jakém se ho žalobce domáhá - policista uvedený žalobcem se totiž nepodílel na výkonu pravomoci správního orgánu, tedy Městského úřadu v Rokycanech.

Namítá-li žalobce dále, že má stejná práva jako policie, pak je třeba tento jeho názor poněkud korigovat. V užším slova smyslu je taková představa nesmyslná, neboť žalobce není příslušníkem Policie ČR a nemůže tedy disponovat právy a povinnostmi plynoucími zejména ze zákona č. 273/2008 Sb., o Polici České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Rovněž v širším slova smyslu pak není žalobcův názor zcela přesný – v rámci konkrétního řízení jsou práva a povinnosti jeho účastníků přesně vymezena zákonem a ne vždy jsou totožná. A vztaženo ke konkrétním věci, žalobce měl nepochybně právo nepodepisovat pokutový blok a vznést své námítky v rámci ústního jednání – ani jednou však svého práva nevyužil.

Je tak nepochybné, že pokutový blok obsahoval jasnou a srozumitelnou informaci o tom, že pokuta je ukládána mj. za to, že žalobce nebyl připoután bezpečnostním pásem. Podepsal-li žalobce pokutový blok, převzal v souladu se zásadou *vigilantibus iura* odpovědnost za to, že údaje uvedené na příslušných pokutových blocích souhlasí se zjištěným skutkovým stavem, že tento skutkový stav byl zjištěn úplně a že zjištěnému skutkovému stavu odpovídá na pokutových blocích uvedená právní kvalifikace přestupkového jednání [porušení § 6 odst. 1 písm. a) zákona o silničním provozu], za které mu byla udělena pokuta v blokovém řízení. Udělením souhlasu (= podpis na blocích) jako podmínky *sine qua non* k nabytí právní moci pokutového bloku tak žalobce rovněž vědomě vstoupil do režimu omezeného přezkumu pravomocného pokutového bloku jako rozhodnutí vydaného ve specifickém zkráceném řízení a následně nadaného presumpcí správnosti. Pokud měl žalobce jakékoliv pochybnosti během projednání přestupku na místě, neměl projevit souhlas s blokovým řízením a údaji zaznamenanými v pokutovém bloku a měl využít svého práva na zahájení běžného řízení o přestupcích.

Pro doplnění soud považuje za vhodné upozornit rovněž na názor Nejvyššího správního soudu prezentovaný v jeho rozsudku ze dne 6. 8. 2009, čj. 9 As 96/2008 – 44, podle něhož: „(...) **správní orgán rozhodující v řízení o námitkách proti provedenému záznamu bodů v registru řidičů** (§ 123f zák. č. 361/2000 Sb., zákon o silničním provozu) **je oprávněn zkoumat pouze to, zda existuje způsobilý podklad pro záznam** (tj. pravomocné rozhodnutí příslušného orgánu veřejné správy či soudu ve smyslu § 123b odst. 1, 2 zákona o silničním provozu), **zda záznam v registru řidičů byl proveden zcela v souladu s tímto způsobilým podkladem a zda počet připsaných bodů odpovídá v příloze k zákonu o silničním provozu obsaženému bodovému hodnocení jednání. Správní orgán v tomto řízení však zásadně nepřezkoumává správnost a zákonnost aktů orgánů veřejné moci, na základě kterých byl záznam proveden, neboť na tyto akty je třeba nahlížet jako na správné a zákonné, a to až do okamžiku, než je příslušný orgán veřejné moci zákonem předvídaným postupem prohlásí za nezákonné a zruší je (zásada presumpce správnosti aktů orgánů veřejné moci).“.**

Shrnuto, správní orgán se v řízení o námitkách proti provedení záznamu nemůže zabývat ničím jiným, než zda je zde příslušné pravomocné rozhodnutí, zda jím byla uložena sankce za jednání zařazené do bodového hodnocení a zda do registru řidičů byl zaznamenán správný počet bodů. Není tedy oprávněn přezkoumávat zákonnost pravomocných rozhodnutí příslušných orgánů o tom, že byl spáchán přestupek či jemu odpovídající delikt nebo že byl spáchán trestný čin, neboť je těmito rozhodnutími zcela vázán. Přezkum zákonnosti těchto rozhodnutí se může dít pouze a jen v rámci řízení, v nichž byly vydány. Nevyužije-li účastník řízení řádných opravných prostředků, v případě blokového řízení se jich dokonce o své vůli vzdá, či v řízení o mimořádných opravných prostředcích nedojde k odstranění pravomocného rozhodnutí, nelze se námitkami nezákonnosti těchto rozhodnutí v řízení o námitkách podle § 123 f zákona o silničním provozu zabývat.

Soud rovněž neshledal, že by ze strany správních orgánů došlo k pochybení ve vztahu k namítanému promlčení přestupku, nicotnosti rozhodnutí a požadovanému odečtu čtyř bodů z celkového počtu na bodovém kontu řidiče. Žalobce totiž pomíjí skutečnost, že přestupkem spáchaným dne 21. 5. 2013 dosáhl celkového počtu 12 bodů podle bodového hodnocení.

Podle § 123e odst. 1 zákona o silničním provozu, řidiči, kterému nebyla ode dne uložení pokuty v blokovém řízení nebo nabytí právní moci rozhodnutí, na jehož základě mu byl v registru řidičů zaznamenán naposled stanovený počet bodů, pravomocně uložena sankce za přestupek nebo trest za trestný čin, spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení, a) po dobu 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou 4 body z celkového počtu dosažených bodů, b) po dobu 24 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou 4 body z celkového počtu dosažených bodů zbývajících po odečtení bodů podle písmene a), c) po dobu 36 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, se odečtou všechny zbývající body. K tomuto dni provede příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností záznam v registru řidičů o odečtení bodů z dosaženého počtu stanovených bodů řidiči, a to nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne, kdy vznikl řidiči nárok na odečtení bodů.

Odečítání bodů podle § 123e zákona o silničním provozu, kterého se žalobce dovolává, nelze uplatnit, pokud řidič již dosáhl celkového počtu 12 bodů (tedy žalobcův případ). Pro takové situace zákon o silničním provozu obsahuje speciální úpravu v § 123d odst. 4, která předpokládá odečtení všech 12 bodů ke dni právní moci rozhodnutí o vrácení řidičského oprávnění.

Přestupek ze dne 21. 5. 2013 byl projednán a pravomocně skončen téhož dne [soud pro přehlednost opakuje - blokové řízení o přestupku je specifickým druhem správního řízení, jehož výsledkem je vydání rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., kterýmžto rozhodnutím je pokutový blok (pravomocné správní rozhodnutí sui generis), kterým se blokové řízení končí]. Žalobce toho dne dovršil limitního počtu bodů a postup podle § 123e zákona o silničním provozu se tím pro něj stal neaplikovatelným. Žalobcem žádaný odečet bodů by připadal do úvahy pouze tehdy, pokud by posledním přestupkem nedosáhl dvanácti bodů a po zákonem stanovenou dobu (12, 24, resp. 36 měsíců) by mu nebyla pravomocně uložena sankce za **další** přestupek nebo trest za trestný čin, spáchaný jednáním zařazeným do bodového hodnocení. K takové situaci však nedošlo.

Ergo, žalobcův přestupek ze dne 21. 5. 2013 nebyl promlčený (viz existence pravomocného rozhodnutí o něm), pro odečet bodů podle § 123e zákona o silničním provozu zde nebyl prostor a prvoinstanční a napadené rozhodnutí nemohou být a nejsou v žádném případě nicotná.

Ve světle řečeného proto nezbylo než konstatovat, že postupu správních orgánů nebylo možné v mezích uplatněných žalobních bodů cokoliv vytknout. Soud neshledal porušení správního řádu, zákona o silničním provozu, přestupkového zákona ani předpisů nejvyšší právní síly a mezinárodních úmluv. Na základě toho proto soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.**

Soud dále považuje za významné vyjádřit se k okolnostem, které nestaly v den jednání soudu dne 30. 3. 2016. Toto jednání bylo původně nařízeno do jednací síně č. 20 Krajského soudu v Plzni. Vzhledem k tomu, že se v době od nařízení jednání do jeho konání uvolnila standardní jednací síň úseku správního soudnictví č. 114, bylo na dveře a vývěsku síně č. 20 včas umístěno shodné oznámení o tom, že jednání konaná dne 30. 3. 2016 (tj. ve věcech sp.zn. 57A 111/2014 a 30A 5/2015) se přesouvají do místnosti č. 114 v I. patře budovy krajského soudu. Oznámení je založeno na čl. 73 soudního spisu. Po zahájení jednání byla předsedou senátu konstatována přítomnost strany žalované, naopak žalobce se k jednání nedostavil. Když členové senátu opouštěli po vyhlášení rozsudku jednací síň, byli osloveni mužem, který se představil jako O.V. Ten senátu sdělil, že vyčkával zahájení jednání před síní č. 20 a až po nějaké době si všiml, že bylo přesunuto do místnosti č. 114. Z tohoto důvodu by považoval za vhodné, aby jednání proběhlo znovu v náhradním termínu. K tomu mu bylo předsedou senátu řečeno, že to není možné, neboť ve věci již byl vyhlášen rozsudek.

Fakt, že z oznámení o změně jednací síně jednoznačně vyplývalo, že příslušné jednání se nekoná v místnosti č. 20, ale v č. 114, ovšem potvrdil i sám žalobce, když ve svém následném podání (stížnosti) krajskému soudu ze dne 31. 3. 2016 uvedl, že po hodinovém čekání si povšiml i oznámení na dveřích místnosti č. 20, které sdělovalo, že jednání bylo přesunuto do jiné místnosti. Soud k tomu doplňuje a zdůrazňuje, že oznámení na dveřích i na vývěsce byla shodná, což potvrzují i fotografie pořízené z mobilního telefonu člena senátu ihned poté, co byl senát žalobcem informován o důvodech zmeškání jednání (čl. 74 a 75 soudního spisu).

[V] Náklady řízení

Žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu však žádné specifické náklady soudního řízení nevznikly, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu,

se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Plzni dne 30. března 2016

JUDr. Václav Roučka, v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Lenka Kovandová